

42. засједање Комитета за свјетску баштину (42 session of the world heritage committee) Манама, Бахреин, 24. јун – 4. јул 2018. године

Комитет за свјетску баштину састаје се једном годишње, а састоји се од представника 21 државе потписнице Конвенције које се бирају на генералним скупштинама Унеска. На својој првој сједници, која је одржана у Паризу 1977. године, Комитет је усвојио Пословник о раду.

Комитет је одговоран за имплементацију Конвенције о свјетској баштини, дефинише употребу Фонда за свјетску баштину и додељује финансијску помоћ на захтјев држава чланица. Одлучује о упису на Листу свјетске баштине, провјерава извјештаје о стању очуваности уписаних добара и тражи од држава чланица да предузму мјере заштите и управљања на одговарајући начин. Такође одлучује о упису, или брисању добара, на Листу свјетске баштине у опасности.

Иначе, идеја о стварању међународног покрета за заштиту баштине настала је након Првог свјетског рата. На мировној конференцији у Паризу, 1919. године, је основана Лига народа, организација за међународну сарадњу са сједиштем у Женеви. У оквиру Лиге народа установљен је Комитет за интелектуалну сарадњу, а за бригу о културном наслеђу основан је 1926. године Међународни музејски уред у Паризу. Лига народа је преобликована у организацију Уједињених нација, у оквиру које дјелује Унеско, 1945. године. У оквиру Унеска, организације Уједињених нација за образовање, науку и културу, дјелује Центар за свјетску баштину.

Четрдесет друго засједање Комитета за свјетску баштину одржано је у Манама у Бахреину у периоду 24. јун – 4. јул 2018. године. Босна и Херцеговина је изабрана у чланство Комитета, који броји 21 државу, и први пут је ове године учествовала у раду у том својству. Поред БиХ чланице Комитета за свјетску баштину су: Ангола, Аустралија, Азербејџан, Бахреин, Бразил, Буркина Фасо, Кина, Куба, Гватемала, Индонезија, Кувајт, Киргистан, Мађарска, Норвешка, Свети Китс и Невис, Шпанија, Тунис, Уганда, Танзанија и Зимбабве. Поред чланица Комитета у раду засједања су учествовале и делегације 52 државе. У делегацији БиХ су били: Кемал Муфтић, амбасадор БиХ у Француској, Алмир Шаховић, Министарство иностраних послова БиХ, Амир Пашић и Милијана Окиљ, експерти за градитељско наслеђе.

Након свечаног отварања, почео је радни дио засједања подношењем Извјештаја о 41. Засједању Комитета за свјетску баштину које је одржано у Кракову 2017. (Report of the Rapporteur of the 41st session of the World Heritage Committee, Krakow, 2017). Потом је слиједио Извјештај Центра за свјетску баштину о активностима на имплементацији Одлука Комитета за свјетску баштину (Report of the World Heritage Centre on its activities and the implementation of the World Heritage Committee's Decisions), те Извјештај о припреми трећег циклуса периодичног извјештавања (Progress report on the preparation of the Third cycle of Periodic Reporting). У периоду 26–28. јун разматране су изјаве о стању очуваности добара уписаних на Листу свјетске баштине (State of conservation of properties inscribed on the World Heritage List). У оквиру ове тачке дневног реда био је и Извјештај о стању очуваности некропола са средњовјековним надгробним споменицима-стећцима. (Одлука: 42 COM 7B.19). Комитет за свјетску баштину је подржао информацију које су доставиле државе уговорнице у вези са успостављањем Међудржавног координационог одбора и придружених механизма координације. У Одлуци Комитета тражи се од држава на чијим територијама се налазе некрополе са стећцима уписане на Листу свјетске баштине БиХ, Хрватска, Црна Гора и Србија, да наставе да напредују у вези са питањима које је идентификовано Комитет за свјетску баштину у вријеме уписа имовине, укључујући:

- спровођење досљедног система мапирања и каталогизације за компоненте серијске имовине;
- развијање активних програма очувања стећака, заснованих на резултатима мониторинга и уз коришћење савјета стручних конзерватора;
- развијање и спровођење индикатора мониторинга који укључују утицај развоја и туризма;
- развијање и спровођење конзистентних процјена утицаја наслеђа и управљања ризиком од катастрофа у оквиру транснационалног система управљања...

Такође се захтијева од држава чланица да до 1. децембра 2019. године доставе Центру за свјетску баштину консолидовани извјештај о напретку о стању очуваности, а до 1. децембра 2020. године консолидовани извјештај о примјењеним мјерама за контролу од стране Центра за свјетску баштину и савјетодавних тијела.

Потом су разматрани извјештаји о конзервацији добара уписаних на Листу угрожених добара (State of conservation of the properties inscribed on the List of World Heritage in Danger), тентативне листе држава чланица достављене до 15. априла 2018. (Tentative Lists of States Parties submitted as of 15 April 2018), номинације за упис на Листу свјетског наслеђа (Nominations to the World Heritage List) и објашњење граница добара и цјелина од стране држа-

ва чланица (Clarifications of property boundaries and areas by States Parties). Укупно је на Листу свјетског наслеђа уписано деветнаест нових добара, од тога 13 културних, 3 природна и 3 мјешовита, а такође је прихваћена и једна значајна измјена граница.

Чланице Комитета извршиле су преглед и одобравање ретроспективних изјава о јединственој универзалној вриједности (Review and approval of retrospective Statements of Outstanding Universal Value), а завршна тачка дневног реда била је међународна помоћ (International Assistance)...

У паузама засједања организовано је више презентација; Приступити природних добара, Култура сјећања... Издваја се презентацији чија је тема била Историјски урбани пејзаж-нови приступ. Као кључни принципи новог приступа дефинисани су:

- израда студија утицаја (визуелни, друштвени, економски, утицај на наслеђе...)
- промоција креативности и квалитетних пројеката за објекте савремене архитектуре у историјским урбаним подручјима;
- развој заснован на култури и урбаној регенерацији;
- интеграција материјалног и нематеријалног наслеђа...

Одлучено је да се наредно, 43. засједање Комитета за свјетску баштину одржи у Бакуу, Азербејџан, у периоду 30. јун – 10. јул 2019. године.

Милијана Окиљ